

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Prosiect Plastig Untro yn Labordai Microbioleg ICC – Atodiad L – Astudiaethau Achos

Fel rhan o adroddiad terfynol y prosiect, cyflwynodd Revolution-ZERO bedair astudiaeth achos ar asesu a lleihau plastig untro. Rhennir y rhain yn dudalennau ar wahân i'w rhannu'n unigol.

Er mwyn ategu ein dealltwriaeth o effaith allyriadau a chyfathrebu gwell, cynhwysir tabl CO₂e ar gyfer sefyllfaoedd go iawn.

Allyriadau Cyfatebol

Gweithgaredd	CO ₂ e
Awr o ddefnyddio gliniadur effeithlon	10 g ¹
Golchi llwyth dillad ar 40C, a'i sychu mewn peiriant sychu dillad	2 kg ¹
Anadlydd powdr sych (oddeutu 200 dos)	4 kg ²
Bwlb ynni isel 5-wat am flwyddyn	15 kg ¹
Llundain i Glasgow ac yn ôl (trên)	64 kg ¹
Defnyddio ffôn clyfar (defnyddio 195 munud y dydd y flwyddyn ar gyfartaledd)	69 kg ¹
Llundain i Glasgow ac yn ôl (car bach petrol ac effeithlon)	237 kg ¹
Anadlydd dos mesuredig (oddeutu 200 dos)	100 kg ²
Ynysu atig (haen allanol tŷ sengl)	400 kg ¹
Gosod clun newydd neu lawdriniaeth pen-glin	1 tonnelli ¹
Llawdriniaeth ddargyfeiriol ar y galon	2.3 tonnelli ¹
Tŷ a adeiledir o'r newydd (tŷ teras tair ystafell wely, brics a mortar)	32 tonnelli ¹
Gosod tyrbin gwynt 100-kW (arbed 2619 tonnelli ar ôl 20 mlynedd)	134 tonnelli ¹

¹ Berners-Lee, M 2010, *How Bad Are Bananas?*

² <https://www.nice.org.uk/news/article/nice-encourages-use-of-greener-asthma-inhalers>

Astudiaeth Achos 3: Ailddefnyddio Masgiau

Mae'r drydedd astudiaeth achos yn ymwneud â'r cam nesaf ar y rhestr adnoddau sef ailddefnyddio eitemau. Mae gan y prif sefydliad brofiad helaeth o hyn yn llwyddo yng Nghymru eisoes, ar ôl iddo gwblhau astudiaeth ac adroddiad ffurfiol ym mis Mawrth 2022. Mae'r gostyngiad posibl mewn gwastraff plastig yn sylweddol a hynny o gofio y gellir ailddefnyddio masgiau hyd at 40 o weithiau, eu haddasu at wahanol ddibenion ar ddiwedd eu hoes clinigol a'u hailgylchu ar ôl hynny, sy'n osgoi gwastraff ac yn arbed carbon hefyd. **Yr arbedion carbon arferol a geir drwy newid o fasg untro i fasg y gellir ei ailddefnyddio yw 10g i bob masg, ac arbedion gwastraff o 3.5g.**

Mewn gweithdy, amcangyfrifodd staff Iechyd Cyhoeddus Cymru y nifer o fasgiau a ddefnyddir mewn labordai bob blwyddyn.

Defnyddiodd Revolution-ZERO yr amcangyfrif hwn i gyfrifo'r allyriadau ar gyfer pob masg a ddefnyddir mewn blwyddyn, a dangosir hynny yn y tabl isod.

Arbedion allyriadau a gwastraff drwy newid i fasgiau aml dro

Cynnyrch	Swm	Cyfanswm y Pwysau (kg)	Cyfanswm CO ₂ e (kg)	Arbedion carbon (kg)	Arbedion gwastraff (kg)
Masgiau	365,000	1278	6,496	3650	1278

Gwnaethom amcangyfrif fod 365,000 o fasgiau wedi'u defnyddio mewn labordai ledled Cymru, a **gallai newid i fasgiau aml dro greu arbedion carbon o 3650 kg ac arbedion gwastraff o 1278 kg yn flynyddol.** Mae'n rhaid parhau i fireinio economeg hyn, ond mae hyn yn darparu astudiaeth achos lwyddiannus a defnyddiol, y gellir ei sefydlu yn y dyfodol agos.